

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського
Кафедра гуманітарних дисциплін

ОСНОВИ ПРАВА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

напряму підготовки

6.140103 – туризм

(шифр і назва напряму підготовки)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

факультету _____

туризму

(назва інституту, факультету, відділення)

Львів
2017 рік

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Ващишин Марія Ярославівна, кандидат юридичних наук,
доцент кафедри гуманітарних дисциплін

Розробники: **Ващишин Марія Ярославівна**, канд. юрид. наук,
доцент кафедри гуманітарних дисциплін

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри гуманітарних дисциплін

Протокол від. «31» серпня 2017 року

Завідувач кафедри гуманітарних
дисциплін кандидат історичних наук,
професор _____ (Полянський О. А.)

Схвалено засіданням вченої ради ф-ту туризму

Декан факультету _____ доц.Холявка В.З.

© Ващишин М.Я., 2017

© Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського, 2017

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань: 0203 – гуманітарні Напрямок підготовки: 0102 – туризм	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність: 6.140103 – туризм	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання - реферат		Семестр	
Загальна кількість годин – 72		VI-й – для студентів факультету здоров'я людини і туризму	I-й – для студентів факультету фізичного виховання
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		18 год.	14 год.
		Семінарські	
		16 год.	16 год.
		Самостійна робота	
		38 год.	год
Індивідуальні завдання: год.		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи права» є виявлення і розкриття основних проблем з теорії держави і права, характеристика базових юридичних категорій, розгляд особливостей основних галузей права України.

2.2. Завдання дисципліни

1. Характеристика форм та механізму функціонування держави
2. Аналіз основних проблем функціонування системи права
2. Формування розуміння правового статусу громадян України
3. Ознайомлення з основними нормативно-правовими актами, що є джерелами основних галузей права України

2.3. Очікувані результати

Студент повинен знати:

1. Визначення та ознаки держави
2. Форму держави Україна
3. Сутність та особливості права як системи правових норм
4. Що таке норма права та її структура
5. Основні трактування базових юридичних категорій
6. Види та особливості основних галузей права
7. Структуру та зміст Конституції України
8. Правовий статус громадян України
9. Предмет правового регулювання основних галузей права України

Студент повинен вміти:

1. Оцінювати юридичні факти.
2. Розрізняти види юридичної відповідальності.
3. Використовувати знання про норми права у своїй професійній діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

Тема 1. Основи теорії держави України.

Основні теорії походження держави. Поняття та зміст патріархальної, теологічної, договірної, психологічної, насильницької, органічної та інших теорій походження держави.

Поняття держави. Основні ознаки держави. Відмінність держави від додержавної організації суспільства. Відмінність держави від інших сучасних організацій суспільства.

Функції держави. Види функцій держави. Основні зовнішні функції держави. Основні внутрішні функції держави.

Форма держави та її елементи. Форма державного правління та її види. Форма державного устрою та її види. Форма державного режиму та її види.

Поняття та структура механізму держави. Поняття та структура державного апарату.

Правова держава: поняття та основні ознаки.

Громадянське суспільство: поняття та основні ознаки.

Література:

1. Луць Л.А. Загальна теорія держави та права: Навчально-методичний посібник (за кредитно-модульною системою). – К.: Атіка, 2007. – 412 с.
2. Основи права України / За ред. проф. В.Л. Ортинського. – Видання друге, доп. і перероб. – Львів: Оріяна-Нова, 2005. – 368 с.
3. Рабінович П.М. Основи загальної теорії права та держави. Навч. посіб. Вид. 9-е, зі змінами. – Львів: Край, 2007. – 192 с.
4. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: Підручник. – К.: Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2009. – 520 с.

Тема 2. Основи теорії права України.

Право як особливий вид соціальних норм. Поняття та ознаки суб'єктивного права. Поняття та ознаки об'єктивного права.

Поняття правової норми. Ознаки правової норми. Види правових норм.

Поняття джерел права. Види джерел права за юридичною силою. Система джерел права.

Система права. Елементи системи права. Поняття галузі права. Види галузей права. Поняття інституту права. Види інститутів права.

Поняття правовідносин. Структура правовідносин. Поняття об'єкта правовідносин. Поняття суб'єкта правовідносин. Поняття змісту правовідносин.

Юридичні факти: поняття та види.

Література:

1. Луць Л.А. Загальна теорія держави та права: Навчально-методичний посібник (за кредитно-модульною системою). – К.: Атіка, 2007. – 412 с.
2. Основи права України / За ред. проф. В.Л. Ортинського. – Видання друге, доп. і перероб. – Львів: Оріяна-Нова, 2005. – 368 с.
3. Рабінович П.М. Основи загальної теорії права та держави. Навч. посіб. Вид. 9-е, зі змінами. – Львів: Край, 2007. – 192 с.
4. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: Підручник. – К.: Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2009. – 520 с.

Тема 3. Основи конституційного права України.

Конституційне право – провідна галузь національного права України. Поняття конституційного права України. Джерела конституційного права України.

Конституція України. Ознаки Конституції України, її структура та значення.

Загальні засади конституційного ладу України. Україна як незалежна, суверенна, демократична, соціальна, правова держава. Україна як унітарна держава.

Права, свободи та обов'язки людини та громадянина. Громадянські, політичні, економічні, соціальні, культурні та інші види прав людини та громадянина.

Громадянство України. Підстави набуття та припинення громадянства України.

Загальний та спеціальний порядки внесення змін до Конституції України.

Література:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. – Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – ст. 141 (з наступними змінами).
2. Закон України «Про громадянство України» від 18 січня 2001 р. № 2235-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 3. – ст. 65 (з наступними змінами).
3. Погорілко В.Ф. Федоренко В.Л. Конституційне право України: Підручник. – К.: Правова єдність, 2010. – 432 с.
4. Основи права України / За ред. проф. В.Л. Ортинського. – Видання друге, доп. і перероб. – Львів: Оріяна-Нова, 2005. – 368 с.
5. Чушенко В. І., Заяць І. Я. Конституційне право України: Підруч. - К.: Видавничий Дім "Ін Юре" 2007. - 488 с.

Тема 4. Виборче право в Україні. Органи державної влади та місцевого самоврядування.

Вибори, референдум. Загальна характеристика системи органів державної влади. Верховна Рада України. Кабінет Міністрів України. Президент України. Судоустрій в Україні. Територіальний устрій України. Місцеве самоврядування в Україні.

Література:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. – Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – ст. 141.
2. Закон України «Про Кабінет Міністрів України» від 07 жовтня 2010 р. № 2591-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 9. – ст. 58 (з наступними змінами).
3. Погорілко В.Ф. Федоренко В.Л. Конституційне право України: Підручник. – К.: Правова єдність, 2010. – 432 с.
4. Основи права України / За ред. проф. В.Л. Ортинського. – Видання друге, доп.

і перероб. – Львів: Оріяна-Нова, 2005. – 368 с.

5. Чушенко В. І., Заяць І. Я. Конституційне право України: Підруч. - К.: Видавничий Дім "Ін Юре" 2007. - 488 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

Тема 5. Основи цивільного права України.

Поняття цивільного права України. Предмет та метод цивільного права України. Система цивільного права України. Інститути загальної частини цивільного права України. Інститути особливої частини цивільного права України.

Джерела цивільного права України. Цивільний кодекс України як основне джерело цивільного права України. Структура Цивільного кодексу України.

Цивільно-правові відносини. Виникнення, зміна та припинення цивільно-правових відносин. Види цивільно-правових відносин. Поняття майнових відносин. Поняття особистих немайнових відносин.

Суб'єкти цивільно-правових відносин. Фізичні особи. Юридичні особи. Об'єкти цивільних прав. Правочини. Право власності та інші речові права. Право інтелектуальної власності. Загальні положення про зобов'язання. Цивільно-правові договори. Спадкування за законом та за заповітом.

Література:

1. Цивільний Кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – ст. 356 (з наступними змінами).

2. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України. / За ред. В.М. Коссака. – К: Істина, 2008. – 992 с.

3. Основи права України / За ред. проф. В.Л. Ортинського. – Видання друге, доп. і перероб. – Львів: Оріяна-Нова, 2005. – 368 с.

4. Цивільне право України: Академічний курс: Підруч.: у 2 т. / За заг. ред. Я. М. Шевченко. – Вид. 2-ге, доп. і перероб. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре». – 2006. – Т. 2. Особлива частина. – 520 с.

5. Цивільне право: підручник: у 2 т. / В. І. Борисова (кер. авт. кол.), Л.М. Баранова, Т. І. Бегова та ін.; за ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького – Х. : Право. – 2011. – Т. 2. – 816 с.

Тема 6. Основи трудового права України.

Поняття трудового права як галузі права України.

Джерела трудового права. Кодекс законів про працю України.

Колективні договори та угоди. Порядок укладення. Сторони.

Трудовий договір. Укладення та розірвання трудового договору.

Умови трудового договору. Робочий час та час відпочинку. Особливості праці окремих категорій громадян. Трудова дисципліна.

Охорона праці. Індивідуальні і колективні трудові спори.

Література:

1. Закон України «Про відпустки» від 15 листопада 1996 р. № 504/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 2. – ст. 4 (з наступними змінами).

2. Закон України «Про колективні договори і угоди» від 01 липня 1993 р. № 3356-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 36. – ст. 361 (з наступними змінами).

3. Закон України «Про оплату праці» від 24 березня 1995 р. №108/95-ВР //

Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 17. – ст. 121 (з наступними змінами).

4. Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 р. № 322-VIII (з наступними змінами) // zakon.rada.gov.ua.

5. Основи права України / За ред. проф. В.Л. Ортинського. – Видання друге, доп. і перероб. – Львів: Оріяна-Нова, 2005. – 368 с.

6. Трудове право України: Академічний курс: Підруч. для студ. юорид. спец. вищ. навч. закл. / П. Д. Пилипенко, В. Я. Бурак, З. Я. Козак та ін.; За ред. П. Д. Пилипенка. — 2-е вид., перероб. і доп. — К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2006. — 544 с.

Тема 7. Основи земельного права України.

Поняття і система земельного права. Джерела земельного права України. Земельний кодекс України.

Категорії земель та їх правовий режим. Особливості правового режиму земель сільськогосподарського призначення.

Форми власності на землю. Набуття і реалізація права на землю. Приватизація земель.

Гарантії прав на землю. Охорона земель. Відповідальність за порушення земельного законодавства.

Література:

1. Закон України «Про оренду землі» від 06 жовтня 1998 р. № 161-XIV// Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 46-47. – ст. 280 (з наступними змінами).

2. Земельний Кодекс України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 3-4. – ст. 27 (з наступними змінами).

3. Земельне право України: Підручник / М. В. Шульга, Г. В. Анісімова, Н. О. Багай, А. П. Гетьман та ін.; — К.: Юрінком Інтер, 2004. — 368 с.

4. Мірошниченко А.М. Земельне право України: Підручник. – 2-ге видання, допов. і перероб. – К.: Алерга; ЦУП, 2011. – 678 с.

5. Основи права України / За ред. проф. В.Л. Ортинського. – Видання друге, доп. і перероб. – Львів: Оріяна-Нова, 2005. – 368 с.

Тема 8. Основи адміністративного права України.

Поняття адміністративного права.

Джерела адміністративного права. Кодекси, закони та підзаконні нормативно-правові акти як джерела адміністративного права України.

Поняття та принципи публічної адміністрації в Україні.

Поняття, система та функції органів публічної адміністрації.

Державна служба в Україні.

Адміністративне судочинство.

Поняття і види адміністративних правопорушень. Поняття адміністративної відповідальності та види адміністративних стягнень.

Література:

1. Закон України «Про Кабінет Міністрів України» від 07 жовтня 2010 р. № 2591-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – №. 9. – ст. 58 (з наступними змінами).

2. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 09 квітня 1999 р. № 586-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 20-21. – ст. 190 (з наступними змінами).

3. Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» від 17 березня 2011 р. № 3166-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 38. – ст. 385.

4. Кодекс адміністративного судочинства України від 06 липня 2005 р. № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35-36, 37. – ст. 446 (з наступними змінами).

5. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. № 8073-X // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1984. – додаток до № 51. – ст. 1122 (з наступними змінами).

6. Алфьоров С.М., Ващенко С.В., Долгополова М.М., Купін А.П. Адміністративне право. Загальна частина. Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 216 с.

7. Адміністративне право: Навч. пос. / О.І. Остапенко, З.Р. Кісіль, М.В. Ковалів, Р.В. Кісіль. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. – 536 с.

8. Адміністративне право України. Академічний курс: Підруч.: У двох томах: Том 1. Загальна частина / Ред. колегія: В. Б. Авер'янов (голова). – К.: Видавництво «Юридична думка», 2004. – 584 с.

9. Основи права України / За ред. проф. В.Л. Ортинського. – Видання друге, доп. і перероб. – Львів: Оріяна-Нова, 2005. – 368 с.

Тема 9. Основи кримінального права України.

Поняття та система кримінального права України.

Кримінальний кодекс України.

Поняття злочину. Види та стадії вчинення злочину.

Склад злочину. Суб'єкт злочину. Об'єкт злочину. Суб'єктивна сторона злочину. Об'єктивна сторона злочину.

Обставини, що виключають злочинність діяння.

Покарання і його види. Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх.

Література:

1. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25-26. – ст. 131 (з наступними змінами).

2. Вереща Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Навч. посіб. 2-ге вид. перероб. та доп. Станом на вересень 2011 р. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 320 с.

3. Кримінальне право України: Загальна частина: Підручник / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін.; за ред. проф. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. – 4-те вид., перероб. і допов. – Х.: Право, 2010. — 472 с.

4. Основи права України / За ред. проф. В.Л. Ортинського. – Видання друге, доп. і перероб. – Львів: Оріяна-Нова, 2005. – 368 с.

4. Структура навчальної дисципліни

№	Тема	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
1	Основи теорії держави України	2	2	4
2	Основи теорії права України	2	2	4
3	Основи конституційного права України	2	2	4
4	Виборче право в Україні. Органи державної влади та місцевого самоврядування.	2	2	4
5	Основи цивільного права України	2	2	6
6	Основи трудового права України	2	2	4
7	Основи земельного права України	2	-	4
8	Основи адміністративного права України	2	2	4
9	Основи кримінального права України	2	2	4
10	Всього годин	18	16	38

5. Теми семінарських занять

№	Назва теми	Кількість годин
1	Основи теорії держави України	2
2	Основи теорії права України	2
3	Основи конституційного права України	2
4	Виборче право в Україні. Органи державної влади та місцевого самоврядування.	2
5	Основи цивільного права України	2
6	Основи трудового права України	2
7	Основи адміністративного права України	2
8	Основи кримінального права України	2

6. Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин
1	Основи теорії держави України	4
2	Основи теорії права України	4
3	Основи конституційного права України	4
4	Виборче право в Україні. Органи державної влади та місцевого самоврядування.	4

5	Основи цивільного права України	6
6	Основи трудового права України	4
7	Основи земельного права України	4
8	Основи адміністративного права України	4
9	Основи кримінального права України	4

7. Методи навчання

Лекції із використанням нормативно-правових актів, робота з науковою літературою, складання проектів договорів.

8. Методи контролю

Поточний контроль – відповіді та доповнення на семінарських заняттях, проміжний контроль – написання модульних контрольних робіт, підсумковий контроль – залік.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота	Сума
Змістовий модуль №1 Т1-Т4 (50)	100
Змістовий модуль №2 Т1-Т8 (50)	

T1, T2 ... T8 – теми змістового модуля.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. Навчальна програма із дисципліни.
2. Модульна робоча навчальна програма із дисципліни.

11. Рекомендована література

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. – Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – ст. 141.
2. Земельний Кодекс України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 3-4. – ст. 27 (з наступними змінами).
3. Кодекс адміністративного судочинства України від 06 липня 2005 р. № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35-36, 37. – ст. 446 (з наступними змінами).
4. Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 р. № 322-VIII (з наступними змінами) // zakon.rada.gov.ua.
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. № 8073-X // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1984. – додаток до № 51. – ст. 1122 (з наступними змінами).
6. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25-26. – ст. 131 (з наступними змінами).
7. Сімейний Кодекс України від 10 січня 2002 р. № 2947-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21-22. – ст. 135 (з наступними змінами).
8. Цивільний Кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – ст. 356 (з наступними змінами).
9. Закон України «Про відпустки» від 15 листопада 1996 р. № 504/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 2. – ст. 4 (з наступними змінами).
10. Закон України «Про громадянство України» від 18 січня 2001 р. № 2235-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 3. – ст. 65 (з наступними змінами).
11. Закон України «Про Кабінет Міністрів України» від 07 жовтня 2010 р. № 2591-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 9. – ст. 58 (з наступними змінами).
12. Закон України «Про колективні договори і угоди» від 01 липня 1993 р. № 3356-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 36. – ст. 361 (з наступними змінами).
13. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 09 квітня 1999 р. № 586-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 20-21. – ст. 190 (з наступними змінами).
14. Закон України «Про оплату праці» від 24 березня 1995 р. №108/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 17. – ст. 121 (з наступними змінами).
15. Закон України «Про оренду землі» від 06 жовтня 1998 р. № 161-XIV// Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 46-47. – ст. 280 (з наступними змінами).
16. Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» від 17 березня 2011 р. № 3166-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 38. – ст. 385.
17. Земельне право України: Підручник / М. В. Шульга, Г. В. Анісімова, Н. О. Багай, А. П. Гетьман та ін.; — К.: Юрінком Інтер, 2004. — 368 с.
18. Адміністративне право України // Підручник для юридичних вузів і факультетів / Ю.П. Битяк, В.В. Богущкий, В.М. Гаращук та ін.); За ред. Ю.П. Битяка. – Харків. – Право. - 2001.
19. Адміністративне право України. Академічний курс: Підруч.: У двох томах: Том 1. Загальна частина / Ред. колегія: В. Б. Авер'янов (голова). — К.: Видавництво «Юридична думка», 2004.- 584 с.
20. Адміністративне право: Навч. пос. / О.І. Остапенко, З.Р. Кісіль, М.В. Ковалів, Р.В. Кісіль. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. – 536 с.
21. Алфьоров С.М., Ващенко С.В., Долгополова М.М., Купін А.П. Адміністративне право. Загальна частина. Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 216 с.
22. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Навч. посіб. 2-ге вид. перероб. та доп. Станом на вересень 2011 р. – К.: Центр учбової літератури, 2012. –

320 с.

23. Кримінальне право України: Загальна частина: Підручник / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін.; за ред. проф. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. – 4-те вид., перероб. і допов. – Х.: Право, 2010. — 472 с.
24. Луць Л.А. Загальна теорія держави та права: Навчально-методичний посібник (за кредитно-модульною системою). – К.: Атіка, 2007. – 412 с.
25. Мірошниченко А.М. Земельне право України: Підручник. – 2-ге видання, допов. і перероб. – К.: Алерга; ЦУП, 2011. – 678 с.
26. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України. / За ред. В.М. Коссака. – К.: Істина, 2008. – 992 с.
27. Основи права України / За ред. проф. В.Л. Ортинського. – Видання друге, доп. і перероб. – Львів: Оріяна-Нова, 2005. – 368 с.
28. Погорілко В.Ф. Федоренко В.Л. Конституційне право України: Підручник. – К.: Правова єдність, 2010. – 432 с.
29. Рабінович П.М. Основи загальної теорії права та держави. Навч. посіб. Вид. 9-е, зі змінами. – Львів: Край, 2007. – 192 с.
30. Сімейне право України: Підручник / Л. М. Баранова, В. І. Борисова, І. В. Жилінкова та ін.; За заг. ред. В. І. Борисової та І. В. Жилінкової. – К.: Юрінком Інтер, 2006. — 264 с.
31. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: Підручник. – К.: Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2009. – 520 с.
32. Трудове право України: Академічний курс: Підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / П. Д. Пилипенко, В. Я. Бурак, З. Я. Козак та ін.; За ред. П. Д. Пилипенка. — 2-е вид., перероб. і доп. — К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2006. — 544 с.
33. Цивільне право України: Академічний курс: Підруч.: у 2 т. / За заг. ред. Я. М. Шевченко. – Вид. 2-ге, доп. і перероб. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре». – 2006. – Т. 2. Особлива частина. – 520 с.
34. Цивільне право: підручник: у 2 т. / В. І. Борисова (кер. авт. кол.), Л.М. Баранова, Т. І. Бегова та ін.; за ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького – Х. : Право. – 2011. – Т. 2. – 816 с.
35. Чушенко В. І., Заяць І. Я. Конституційне право України: Підруч. - К.: Видавничий Дім "Ін Юре" 2007. - 488 с.